

Savonlinnan työssäkäyntialueen kuntien valmistautuminen TE2024-muutokseen

KHALL 14.04.2023 § 77
72/00.01.02/2022

Selostus

Savonlinnan kaupunginhallitus pyytää Sulkavan, Enonkosken ja Rantasalmen kunnan päätöstä seuraaviin asioihin:

- 1) Päätöstä siitä, että Savonlinnan kaupunki valtuutetaan valmistelevaan ja hakemaan poikkeuslupaa Savonlinnan seudun työvoimapalvelualueelle.
- 2) Nimeämään kunnasta yhteyshenkilön viranhaltijoiden valmistelutyön projektiryhmään sekä ohjausryhmään kunnanjohtajan edustajat.

Savonlinnan kaupunginhallitus esittää, että myös Parikkalan kunnalle annetaan mahdollisuus tulla mukaan valmistelutyöhön.

Eduskunta hyväksyi 1.3.2023 julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtämisen kunnille 1.1.2025 alkaen. Uudistuksella tavoitellaan työllisyyden lisäämistä tuomalla palvelut osaksi kunnan elinvoimatehtävää. Tehtävien järjestymiseksi kunnille siirtyy yleiskatteellista valtionosuutta sekä henkilöstöä TE-toimistoista sekä KEHA- ja ELY-keskuksista. Lakiin sisältyy kuntien omarahoittaman työttömyysturvan muuttaminen nykyistä kannustavammaksi.

Lain mukaisesti kunnat voivat järjestää palvelut itse tai sopia järjestämisvastuun siirtämisestä toiselle kunnalle vastuukuntamallilla tai kuntayhtymälle (Kuntalaki 8 §). Kunnat, joissa työvoima ylittää 20 000 henkilöä, voivat järjestää palvelu itse. Mikäli kunnan työvoima alittaa 20 000 henkilöä, kunnan tulee perustaa yhden tai useamman kunnan sisältävä työllisyysalue. Lain mukaan työllisyysalueen tulee olla maantieteellisesti yhtenäinen, työmarkkinoiden ja työssäkäynnin kannalta toimiva alue sekä siihen tulee lähtökohtaisesti sisällyttää alueen keskuskaupunki. Työvoimapalvelualueen järjestämisvastuu voidaan myöntää poikkeusluvalla alle 20 000 työvoimapohjan omaavalle alueelle.

Savonlinnan seudun työssäkäyntialueella, joka kattaa Savonlinnan, Enonkosken, Sulkavan, Rantasalmen ja Parikkalan, työvoima oli vuonna 2020 yhteensä 18 438 henkilöä. Ilman Parikkalaa kuntayhdistelmän työvoiman määrä oli 16 637 henkilöä. Työvoimapohja ei siis kata lain määrittämää kriteeriä, mutta poikkeuslupan hakeminen on mahdollista. Lainsäädännön mukaan poikkeuslupan perusteena voi olla se, että kaksi työssäkäyntialuetta jouduttaisiin yhdistämään yhteen työllisyysalueeseen. Lisäksi poikkeuslupaa voi perustella pitkillä välimatkoilla ja saaristoisuudella. Koska Savonlinnan seutu täyttää poikkeuslupan ehdot selkeästi näiden kahden kriteerin osalta ja työvoiman määrä on suhteellisen lähelle lainsäädännön alarajaa 20 000, on perusteltua hakea poikkeuslupaa alueen omalle työssäkäyntialueelle.

Aluetta yhdistää työssäkäynnin lisäksi Samiedun omistajuus, mikä mahdollistaa toisen asteen koulutuspalvelun tuomisen tiiviiksi osaksi lakisääteistä työllisyys- ja yrityspalvelua sekä Samiedun hyödyntämisen kuntien sidosyksikkönä palvelutuotannossa.

Vaihtoehtoisina, edellä mainittua laajempina järjestämisvastuunalleina, Savonlinnan seudun kannalta olisi Etelä-Savon kattava kuntayhtymä tai vastuukuntamalli, jossa Mikkeli olisi todennäköisimmin vastuukuntana. Tässä mallissa jouduttaisiin yhdistämään Mikkelin työssäkäyntialue ja Savonlinnan työssäkäyntialue yhteiseen työllisyysalueeseen. Tämä ei olisi tarkoituksenmukaista. Tarvittava yhteistyö voidaan varmistaa kevyemmällä rakenteilla kuin yhteisellä työllisyysalueella, joka olisi järjestämisvastuussa koko kunnille siirtyvistä työllisyys- ja yrityspalveluista.

Työ- ja elinkeinoministeriön esittämän aikataulun mukaisesti kuntien tulee hakea poikkeuslupaa 31.10.2023 mennessä. Poikkeuslupahakemukseen tulee liittää suunnitelma työvoimapalvelualueen palveluiden järjestämisestä sekä resursseista. Käsittelyaikataulun takia kuntien on tarpeen aloittaa valmistelu välittömästi sekä työvoimapalvelualueen valmisteluun että muuhun TE2024-uudistuksen valmistelutyöhön liittyen.

Oheismateriaali	Yritysvaikutusten arviointi
Liitteet	Savonlinnan kaupunginhallituksen päätösote 30.3.2023 § 106 Alustava suunnitelma Savonlinnan työssäkäyntialueen poikkeuslupahakemuksen valmistelusta ja prosessista sekä suunnitelma jatkotyöskentelyyn
Valmistelija	Kunnanjohtaja Juho Järvenpää
Esittelijä	Kunnanjohtaja Juho Järvenpää
Päätösehdotus	Kunnanhallitus päättää 1) Savonlinnan kaupunki valtuutetaan valmistelevaan ja hakemaan poikkeuslupaa Savonlinnan seudun työvoimapalvelualueelle. 2) Valtuuttaa kunnanjohtajan nimeämään yhteyshenkilön viranhaltijoiden valmistelutyön projektiryhmään sekä edustajat valmistelun ohjausryhmään.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.